

de rulotă-chioșc) fraților Silinger, va vinde, prin mama Maria, casa din Micălaca (unde trăise mai mult și unde și murise iubitul ei tată) și, cu cei 30 000 euro, își va deschide la Viena propriul restaurant, ce va purta chiar numele ei și, deopotrivă, al unui film celebru german, *s'Mariandl* (unde era vorba tot de o mamă și o fiică!). Mariana va angaja un bucătar, un ospătar și un barman, „cu care muncea cot la cot din viul nopții până la miezul nopții”, și apare la orizont Fata Morgana a prosperității (își permite să trimită și o rentă de 500 euro mamei Maria). E aici un pasaj tulburător despre parfumul de lux preferat al Anei: „Parfumul ei preferat, Chanel Chance, de 60 de euro flaconul, avea

Paul Klee - Vrăjitoarele pădurii

un miros ciudat iute-dulceag, care-i trezea Marianeii amintiri îndepărtate, mirosul celor două gardiene care au întâmpinat-o în lagărul Traiskirchen. Se vedea trecând prin poarta lagărului petrecută de mirosul acela agresiv și deopotrivă jucăuș, care răzbătea din gesturile celor două gardiene”.

Ana Maria adoră culoarea roz (a pereților cofetăriei Aida și a prăjiturii Sachertorte). Viața ei numai roz nu va fi, și neîngăduit de scurtă. Citise ea undeva pe Internet, și i-o spusese și Marianeii, că „șansa de viață medie a suferinzilor de Lupus Eritematos Sistemic e de treizeci de ani”. „Nu mai era nimic de spus după remarcă Anei că n-o să apuce vârsta maică-si.”

Dar uite, ca un miraj, o casă nouă în centrul Vienei, cu patru camere: una pentru tătucul-dădacă Manfred, una pentru Mariana și două, firește că zugrăvite în roz, pentru Ana, deși, cum aminteam, nimic nu poate fi roz, nici măcar în viața ei sentimentală și sexuală. E drept că virginitatea începe s-o cam apese, și din pricina „ascezei” impuse de romantica-i iubire pentru fantomaticul Sebastian, tot un „înger” al ei (fost coleg la liceul din Arad, trăind cu părinții la Los Angeles), așa că, la optsprezece ani, nemalezistând, la rugămintea ei, va fi dezvirginată de degetul colegei și prietenei Renata. (Sebastian se pierde în ceață, „ochii care nu se văd se uită”.)

Înlocuitorul lui Sebastian va fi cea mai mare pramatie posibilă, românaș get-beget și austriac, Gabriel, numit de Ana „îngerul ei de sens contrar” (mai potrivit ar fi „contrariul unui înger”). Nu vrea să facă absolut nimic în viață, nici școală, nici muncă, nici un artist boem nu-i (cum îl mădărește Ana), nu vrea

nici măcar să dea o mână de ajutor la restaurant: „Nu sunt sclavul tău ca să-ți car lăzile cu bere”, îi spune el, răspicat, Marianeii. Gabriel va fi parazitul perfect al iubirii (mereu romantice, ideale) a Anei (sentiment exacerbant de disperarea bolii și a morții), pentru care își șantajează, ba chiar își pocnește, o dată, mama (ea nu și-o va ierta, dar mama o va înțelege și ierta), cerându-i să-l întrețină și pe cavalerul ei neprihănit, doar e în joc fericirea ei, nu?!

Ce-i drept, tânărul ăsta ticălos din fire nu seamănă cu nimeni, nici măcar cu părinții (tatăl, faimosul spărgător al casei Clubului de fotbal Rapid Viena) trăind acum din furțișaguri prin magazine, revândute pe sub mână, dar fiind, chiar și la modul negativ, activi; pe când el nu vrea decât să bea Cola, să ronțăie chipsuri (ne amintim de posmagii lui Creangă!) și să se chiorască toată ziua la meciuri de fotbal la tembelizor. Dar (și aici diferă de leneșul lui Creangă), dintr-un soi de instinct de conservare, șiret-pervers, dovedește suficientă abilitate de-a o manipula pe Ana, îndrăgostita, în timp ce el însuși este incapabil nu doar de iubire, dar parcă de nici un soi de sentiment, nici măcar căldicel ci rece, un produs perfect al societății de spectacol! Diferența între el și Manfred (Mariana o presimte când îi zice Anei că-i mai rău decât acesta) e că în timp ce Gabriel e impotent sufletește, Manfred e impotent doar trupește, capabil totuși de tandrețe, de fidelitate și deopotrivă de mârșavă trădare. Oricum, ca „înger” (de)căzut al Anei, intră în altă categorie decât Gabriel, care aparține mai degrabă „sufletelor moarte”

gogoliene, cea mai înfiorătoare invenție diabolică: mortul în viață!

Și tocmai unuia ca ăsta îi va fi dat să-i anunțe Marianeii, într-o dimineață, pe un ton „cretin-eliptic”: „Ciao, Mariana, Ana a murit”...

Deși Mariana scapă basma curată din procesul pentru fraude fiscale și datorii cu care o procopsise Manfred, nu-și mai redeschide localul, în căutarea unei noi prosperități. Nu mai are pentru cine să se bată. Pe Ana Maria a pierdut-o la nici douăzeci și unu de ani.

Cartea nu ne mai spune nimic, dar aflăm din percutanta prezentare a Mădălinei Ghiu că Mariana s-a reîntors definitiv în țară în 2010.

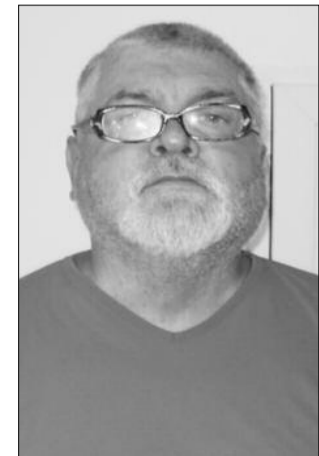
De atunci și până azi, datorită timpului și deopotrivă acestei cărți-viață în care iată-le din nou întrupate pe fiică și mama ei, luându-și rămas bun a doua oară una de la cealaltă, altfel decât în viață, mai puțin brutal, mai liniștitor, împăcând-o astfel pe mamă cu sine însăși și cu soarta, îndrăznesc să cred (cunoscându-i acum caracterul și firea) că nu se poate ca Mariana să nu-și fi luat de la capăt viața, sub o formă sau alta, mai domol, mai înțelept, bucurându-se de fiecare zi, făcând bine în jurul ei și făcându-se iubită.

Inutil să mai spun că *Ana-Maria și îngerii* e una din cele mai tulburătoare cărți ale literaturii române. Ar fi binevenită o nouă ediție.

* Radu ALDULESCU, *Ana Maria și îngerii*, Cartea Românească, București, 2010.

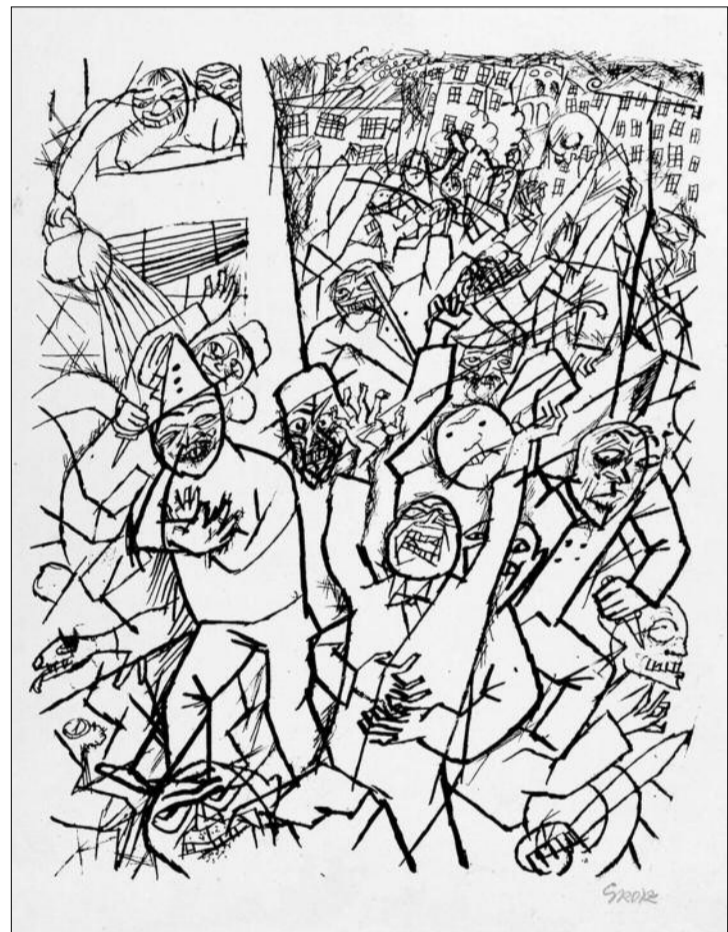
ARMONIZARE

... parcul recuperează din urme
distanțe care nu mai au timp
(atras de jocul nepoțelilor
un bătrân aflat pe o bancă
dă să se ridice
bastonul în care se sprijină
a înmugurit)

INOCENȚĂ

în cârciumă, pe terasă
(într-o pauză)
încercând să afle ce e nou în trecut
ochii stripperitei care-și dăruia
sufletul – la momentul acela
un amestec din muzică, fum de țigară
și alcool –
cu grație ochii stripteozei
asemenea stelelor prin care se ajunge
în rai
au insistat pe chipul bătrânului aflat
singur la masă
cât să poată deveni transparent

George Grosz - Arta ca armă

EXPANSIUNE

inversul morții
poemul
apare în întuneric
cum prima rază a dimineții
pe suprafața apei

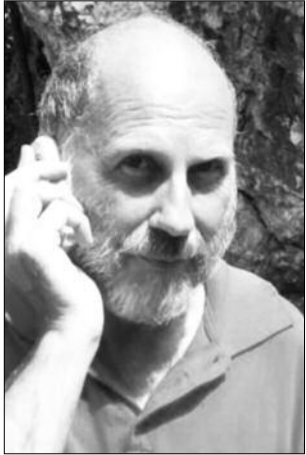
pe plajă
urmele par să se preschimbe
în muzică, dans,
molatice mângâieri, săruturi...

continuă acel altundeva
al timpului
cu gândurile poetului
ce crede că marea
reacționează la privirea lui

”iar raza ei abia acum”

ajuns la vârsta cărărilor întortocheate
într-o pădure ce și-a pierdut
virginitatea
țin minte
cu gemete de plăcere
acolo între tufe
unde dorința pătrunsă de lacrimi
ajuta o femeie să înflorească
sfios
acum zâmbesc unui curcubeu

Cristian Sabau

De mai bine de-un an, cu dronă sau fără dronă, pe scena de la DAVILA

“Leonce și Lena” rezistă

**GEORG BÜCHNER
(1813 – 1837),
răzvrătitul re-descoperit**

Un vizitator nu foarte atent al cimitirului **Zeltberg** din Zurich n-ar putea remarca decât că în 1837 aici a fost înmormântat un oarecare **Karl Georg Büchner**, născut la 17 octombrie 1813 “docent al Universității din Zürich”, autor al unei piese de teatru “Moartea lui Danton” și decedat la 19 februarie 1837 (la nici 24 de ani, “**vai ce tânăr era, bietu’ de el!**”, ar spune -poate-vizitatorul...). Din păcate de pe modesta piatră de pe mormânt n-ar afla că acest tânăr a fost un spirit revoluționar, un instigator la insurgență contra orânduirii opresive de atunci, urmărit de autorități, fugar... și nici că în mai puțin de 3 ani a scris o operă care rezistă de aproape 2 secole: piesa deja citată “**Moartea lui Danton**”, nuvela “**Lenz**”, traducerile din **Victor Hugo** (piesele “**Lucreția Borgia**” și “**Maria Tudor**”), piesa «**Woyzeck**» rămasă neterminată (publicată ca «**Wozzeck**», titlu greșit pe care îl preia compozitorul **Alban Berg** pentru opera sa din 1919), o altă piesă - “**Pietro Aretino**”, înmănată pe patul de moarte logodnicei sale și distrusă de aceasta ca fiind mult prea libertină (spre obscenă) și “**Leonce și Lena**”, piesă cu un destin surprinzător, care în ultima vreme s-a bucurat de o bine-meritată atenție.

Planuri matrimoniale-statale cu prinț de POPO și prințesă de PIPI

Să zicem că ești prinț-moștenitor, și că te-ai săturat până peste urechi de rutina curții unui minuscul și imaginar principat german cu nume idilic - **POPO**. Că nu te încântă deloc ideea unei alianțe matrimonial-dinastice cu o necunoscută... că ți-ai dori o fată (obișnuită?) frumoasă, plină de calități (cam incerte) și ca s-o găsești ești gata să s-o cauți te duci la naiba-n praznic... Numai că acolo la naiba-n praznic, poate în Italia, da’ mai bine în (pe-atunci) depărtata și sălbatica Africa trecând (nu știm cum, poate înot ca Robin Hood în “bărbați în izmene”) peste acea Mare Nostrum, -neșansă- nimerești peste o prințesă deghizată... a naibii soarta nemiloasă...

Să zicem că ești prințesă (tot moștenitoare, tot) a unui imaginar principat german tot cu nume idilic - **PIPI** și pentru

“înalte rațiuni de stat” ești promisă (de fapt **arondată**) unui prinț pe care nu-l cunoști, despre care n-ai auzit mare lucru, care oricum nu-ți inspiră multă încredere... Așa că dorind să scapi de probabil-neplăcuta unire cu un străin, o iei la sănătoasa... Fugi de civilizația uniunilor dinastic-matrimoniale toooooocmai în Africa ca să te contopești cu natura și peste ce dai? Păăăăai -**GHINION!**- dai peste un negru cam sălbatic (pardon - peste un **afro-european**) cu sânge albastru. Asta e, piaza rea, pisica (sau pantera) neagră, afro-europeanul era chiar prințisorul de care fugeai... Cam așa-i subiectul comediei liric-romantice în care se mai amestecă pentru a condimenta (din belșug!) un simpatic pierde-vară - Valerio, care are parte de-o ascensiune fulminantă pe scara social și o guvernanta foarte inventivă dar căreia îi e greu s-o scoată la vopsea cu prințesa mai năzuroasă decât multe eroine de poveste. Si totul (sau ca să fiu **corrrrect**, **aproape totul**) se petrece pe fundalul colorat plin doldora de etichetă și de peruci al curții și curtenilor lui PETER de profesie rege în POPO...

Exploatând cu pricepere acest foarte ofertant material dramatic, spectacolul piteștean al lui **Cristian Ioan** pornește **en trombe** cu multă mișcare prin toată sala poliția (**feminizată**, probabil poate pentru a fi mai puțin fioroasă) urmărind un infractor (cu **suspiciunea rezonabilă** că este foaaarte) periculos... Acest foarte mișcat **captatio benevolentiae** se dovedește o bună alegere pentru **aspirarea** publicului în interiorul tramei; ei și dacă interesul publicului este **reținut** prin metode specific-polițienești, ce mai contează, rezultatul primează... că doar se întâmplă multe și plăcute evenimente și răsturnări de situații care încântă și uimesc spectatorii, pe alocuri (și prin sondaj) participanți preț de câteva secunde la acțiunea piesei... și chiar aplaudați!

Curteni din POPO, din PIPI, din PITESTI...

Actori din generații diferite dar devotați cu suflet și suflu zeiței Thalia, care folosesc sensibilitatea și forța de expresie pentru a da respirație și contur unor personaje greu (dar nu imposibil!) de întâlnit în viața de zi cu zi.

Prințul Leonce piteștean este un **Dan Andrei** în mare formă (și cred) în cel mai complex rol pe care l-a jucat până în prezent

la Davila, un personaj care cere nuanțe de lirism și ironie, de elan existențial și apatie, o doză mare de defetism (princiar) combinată cu spiritul și aplombul unui veritabil **frondeur**. Un frondeur care se înhăitează cu haimanaua epicureică Valerio, pentru a reuși sabotarea și dinamitarea (e adevărat că Alfred Nobel încă nu se născuse, dar...) convențiilor sociale. Dar poate că acea cură de natură (sălbatic-africană) i-a priit, s-a bronzat (poate neuniform, că soarele african nu-i lampă s-o plimbi cum ți-e voia pe epidermă) și și-a întâlnit femeia visurilor... așa că se înapoiază mai **cooperant**, gata să-și pună gâtul în jugul guvernării minusculului stat pentru liniștea părintelui, pentru bucuria (și aplauzele) curtenilor și -mai ales- pentru propășirea supușilor...

Delicatețea fizică a diafanei **Ramonei Olteanu** găsește în datele prințesei Lena un câmp de exprimare pe care orice actriță și l-ar putea dori: oscilația între dorințele încă neconcretizate nici măcar mental (d’apăi real) și tentația de a gusta din fructele (africane!) oprite care aglomerează fructiera (sau coșarca) plăcerilor de-abia, de-abia întrezărite. Oferta pe care “echipamentul” de prințesă-exploratoare, adică albul imaculat al compleului crinolină-umbreluță o face arătosului (și cam sfiosului) sălbatic african, este într-adevăr o “ofertă de nerefuzat”. Adaptând formula vizuală hollywoodiană “**Eu-Jane, tu-Tarzan**” la “**eu turista-tu băștinașul**” și cu un pic de **topping** adrenalinic prințesei Lena nu i se poate refuza un prețios trofeu: un selfie cu atrăgătorul sălbatic...

Gabriel Gheorghe, cum ziceam - haimanaua epicureică Valerio, contrabalansează atât cât trebuie lirismul defetist al prințului Leonce, pentru a ține cumpănă dreaptă și a (re)stabilii echilibrul în natură. Și dacă i se mai întâmplă și lui să viseze, visele sale sunt mult mai reale au formă și culoare de friptură în sânge... și miros de grătar bine rumenit sau/și de vin îmbietor-gălgăitor. Ei și dacă prin preajmă se mai nimerește și o guvernanta drăguț-elefantină (din cauză de nas care “citează” o trompă pachidermică) viața e tot mai frumoasă, rușine celor ce susțin contrariul! Capabil să justifice mulțimea de măști pe care le poate purta o biată ființă umană, să mai și țină discursuri aplaudate și să contribuie decisiv la ridiculizarea și decredibilizarea poliției Valerio pare foarte aproape de un Figaro neamț fără brici, foarfece, lighenaș, dar cu același aplomb în

Să zicem că ești prințesă (tot moștenitoare, tot) a unui imaginar principat german tot cu nume idilic - **PIPI** și pentru “înalte rațiuni de stat” ești promisă (de fapt arondată) unui prinț pe care nu-l cunoști, despre care n-ai auzit mare lucru, care oricum nu-ți inspiră multă încredere...

teatru

legarea și dezlegarea capitolelor intrigii...

Să nu credeți cumva că **Mirela Popescu** este doar **manipulanta** unui soi de ricșă ce conține o prințesă ocrotită ca într-un cocon de mătasă... Îndeplinește și funcțiile unei guvernante grijulii aproape mereu depășită de ciudatele dorințe, toane, fițe, capricii, fasoane, mofturi, ale prințesei. Ca să se "**scoată**" cumva, să nu fie excedată de complexitatea **sarcinilor de serviciu** o mai ajută experiența de viață, vivacitatea minții și chiar și flexibilitatea coloanei vertebrale... Iar după întâlnirea de gradul 3 și stabilirea jovialei complicități cu un **bon-viveur** de anvergura viitorului ministru Valerio, intuiția (100%!) feminină îi spune că deja ceva s-a schimbat... în bine!

Vasile Pieca în rolul regelui Peter este pretutindeni în curtea sa de buzunar și mai peste tot în sala de spectacol. "Filosof la domiciliu" (cum ar fi spus **Tudor Mușatescu**) își domină curtenii aproape aneantizați de știința de carte și înalta înțelepciune a **șefului... șef** care chiar ajuns cu competența în înalte sfere ale gândirii, preocupat de simetrie ca de un sistem de referență instabil, mereu corectibil, nu vrea să-și uite poporul, și așa, spre regească aducere aminte mai face câte un nod la batistă... și mână în mână cu zarurile destinului se descurcă cu eticheta, parodiază cu complicitatea tuturor curtenilor ceremonia nupțială a prințului – în efigie ca să fie mai puțin dureroasă... Combinând severitatea de față cu înclinația spre ludic, **Vasile Pieca** trece dezinvolt prin tonurile comice oferite cu generozitate de Büchner și Cristian Ioan.

Mirela Dinu este Rosetta, fata frumoasă și disponibilă, numa' bună (hêlas...) pentru petrecerea plăcută a timpului liber princiar... Rosetta rămâne un interludiu, o ofertă romantică de dragoste la liber și fără așteptări (prea mari). Altfel spus o fată frumoasă care se dă huța (că doar n'o să zic -politizând- **se balansează**) între incerte **proiecte de viitor** cu ceva speranțe dar fără iluzii... Rosetta Mirelei Dinu rămâne un moment absolut sexy-romantic și erotico-poetic într-o vâltoare comică generalizată.

Binomul (că doar trăim în vremuri **curat binomiale**...) polițienesc **Tudorița Popescu - Cristina Caragea** reușește să exprime imaginea publică despre poliția mai oricărui stat: pricepe puțin, se agită mult, aleargă fără după ținte false, depășește (cu aplomb!) limitele legale, acționează (cu mijloace specific-violente) într-o permanent stare de **hybris**, ce-i drept un **hybris** feminizat, practicat cu grație și voioșie...

Adrian Duță, Puiu Mărgescu și Marius Pieca - mândri purtători de peruci și de falsă și găunoasă solemnitate, curteni (de ambe sexe!) de vază ai regatului (cu nume idilic, se știe) **POPO** acționând unitar într-un adevărat și ilar **trinom** (spre binele statului și gloria regelui) dau efectul de cor antic și demonstrează că unirea (sau cadenta

și strictetea etichetei de la grațioase reverențe pân'la parodii de piruete) face... hazul mai mare. Animați de sentimente democratice se mai amestecă cu poporul (din stal), mai schimbă o părere că de idei nu poate fi vorba...

Scenografia **Mirunei VARODI** defel claustrofobă din moment ce caută spațiile largi și sugestivă cu acea punte între suflete (și poate) între continente, culturi și civilizații, costumele -după geografie- mai sumare în Africa, mai elaborate în regatul **POPO**-ului (că așa-i la noi civilizații), demonstrează că se poate face destul și de efect cu mijloace (relativ) modeste.

Oare ce să fie "Leonce și Lena"?

"Leonce și Lena", această glumă dramatizată a foarte tânărului Büchner care dacă n-ar fi dacă ar fi ajuns cu două zile mai târziu ar fi avut șanse mari să câștige concursul organizat de Editura **Cotta** (în 1836) regizorul **Cristian IOAN**, a adaptat-o vremii oferă un spectacol care - **cu mască sau fără mască, cu dronă sau fără dronă, #rezistă de mai bine de-un an** - pornește cum ziceam **-en trombe-** cu acea urmărire (**currrrat polițienească!**) a suspectului prin toată sala și se sfârșește **en fanfare**, cu o (neșteptată și mascată) nuntă princiară. Eeei, soarta, de ce ți-e frică nu scapi...

Cu mai bine de-un veac înaintea luptei **ionesciene** contra **rinocerizării** "Leonce și Lena" flutură ideea **büchneriană a Luptei contra marionetizării**. O luptă ce se dă între niște personaje simpatice, care - **GHINION!** - își dau seama că trăiesc într-o societate și -în general- o lume (umanitate) tot mai degradată, tot mai proastă, tot mai "**tembelizantă**" și mai **tembelizată** de tot felul de proceduri, de standarde ciudate, de norme aiuristice, de cutume stupide și de alte prostioare desuete, da' nu prea au ce face... Ilaritatea nativă a textului (susținută de numeroase și ingenioase poante) este potențată de soluțiile regizorului **Cristian IOAN** care "colaborează" cu autorul mai mutând acțiunea peste acea "Mare Nostrum", (că doar în Italia strămoșilor romani, **contimporanii** merg să trebăluiască, nu să hoinărească, să lenevească și să se ndrăgostească), mai adaptând dorințele și impulsurile la tehnica de ultimă generație (vezi acel selfie pe drum de liane la vreme de seară într-o secvență de inspirație hollywoodiană de tipul "Eu - Lena, Tu - Tarzan!!")

Combinarea eleganței "de aparat" a crinolinelor, dantelelor, panglicilor și perucilor buclate și pudrate cu acele preocupări triviale ale vulgului, ale servitorimii (de orice grad și nivel), fructuoasa "colaborare" dintre lenea

nobiliară **explicabilă** și lenea plebee **condamnabilă** nu puteau să nu ofere suficiente motive de râs. Iar trecerile actorilor prin sală, atragerea spectatorilor în joc/joacă nu fac decât să **omogenizeze** curtea regelui Peter, să-i crească (măcar pentru două ore) numărul supușilor, ceea ce nu-i rău, acum în plină criză demografică.

Interogația de final "Sau mai bine să construim un teatru?" primește răspunsul concret și afirmativ: Păi DA, mult mai bine, și chiar acum! Pentru că teatrul se (re)construiește cu fiecare spectacol: se (re)produce atmosfera de basm scenic, se (re)confirmă talentul și dăruirea actorului, se îmbunătățește starea spirituală a spectatorului. Poate că teatrul piteștean avea nevoie **enfin** de un final **en fanfare** cu actorii pe post de **atlanti vivanți** și actrițele ca adevărate **cariatide portante și vivante**... Pentru că dumnealor actorii susțin și însuflețesc teatrul și fiecare își merită (măcar) propria statuie efemeră cu **soclul la purtător**... fie acest soclu chiar și o modestă (dar solidă) cutie inscripționată cu numele statuii vii pe care o susține.

Spectacolul de la **Davila** imaginat de **Cristian Ioan** la care echipa piteșteană s-a înhămat cu plăcere și dăruire demonstrează -încă o dată!- că textele clasice nu sunt niște

vechituri bune doar să scoată din sărite niște elevi plictisiți de pe la școli cu promovabilitate scăzută, ci sunt întâmplări oricând bune de recitat, de actualizat (pardon, "de ambientat") de re-gândit, de re-trăit... Si de (re)văzut de câte ori se oferă ocazia... Simpatice, haios este un spectacol care consacră (încă o dată) o revoluționară răsturnare de paradigmă existențială: aici, la Büchner și Cristian Ioan, cerințele primordiale nu sunt cele de hrană și securitate (individuală!) ci de libertate și dragoste... De reținut, de văzut, de gustat, de savurat și de... APLAUDAT!

Mariana Șenilă-Vasiliu

Umanitatea, indiferent de timp și modul în care a fost organizată, a avut permanent nevoie de ritualuri și ceremonii, religioase, militare, civile.

Arta sub semnul svasticii

Soluția finală: cărțile pe rug

„Când se ard cărți, curând vor fi arși și oameni”.

Heinrich Heine

Berlin, 5 ianuarie 1933, la șase zile de la instalarea regimului nazist în Germania. Pe principalele clădiri din centrul capitalei au fost lipite afișe care invitau intelectualii la formarea unui front de stânga împotriva nazismului. Semnatarii apelului erau scriitorul Heinrich Mann și graficiană Kathe Kolwiz, ambii membri ai Academiei prusace de artă, instituție notabilă datând din 1696. Înființată în scop lucrativ, menirea sa inițială fusese crearea unei resurse de artiști care să decoreze palatele și construcțiile cele mai importante din acea perioadă. Cu mare greutate, Academia prusacă primise în rândurile sale și o serie de scriitori, însă o secție pentru literatură nu a existat, ea a fost creată abia după încheierea Primului Război Mondial, iar prima ședință a secției literare s-a ținut abia în 1926. Conform declarației lui Wilhelm von Scholz, întâiul ei președinte, rostul ei era de a asigura apărarea bunurilor spirituale luptând împotriva oricărei atingeri aduse libertății. Pe măsură ce regimul nazist escalada toate funcțiile publice în stat, iar cenzura politică era din ce în ce mai fățiș-violentă, inclusiv în cultură, a venit rândul Academiei de artă prusace să fie atacată. Noua Academie, înființată în 1926, reușise până la venirea la putere a naziștilor să-și păstreze totuși independența, respingând orice fel de

blândeții”, naziștii au trecut la represalii directe, pe chestiune de antisemitism. Așa au fost dați afară din Academie Franz Werfel, autorul celebrului - și premonitoriului - roman „Cele 40 de zile dela Musa Dagh”, publicat chiar în 1933! Jacob Wassermann cu zguduitorul său marturisire dureroasă „Drumul meu ca german și evreu” și Fritz von Unruh, autorul nuvelei „Jertfa”, dar și alți scriitori evrei. În mai 1933, secția de literatură a Academiei a fost deființată, fiind înlocuită cu o alta chiftind de NDSAP-iști și simpatizanți ai regimului, în marea lor majoritate grafomani lipsiți de talent. De formă, noua secție a păstrat principiile de primire în Academie, dar naziștii nu s-au încurcat cu astfel de fleacuri. Invitat să facă parte din noua secție literară, căreia să-i fie și președinte, poetul Stefan George a declinat onoarea preferând la început să se izoleze, iar apoi să plece în Elveția unde a și închis ochii la sfârșitul nefastului an 1933. Printre cei invitați să ocupe un loc în rebreuita secție literară s-a aflat și scriitorul Ernst Junger. Colaborator și redactor șef al câtorva reviste naționaliste și autor al volumului „Foc și sânge” despre eroismul soldaților germani în Primul Război Mondial, Junger părea să îndreptățască alegerea sa. Însă el a refuzat la rândul său înalta „onoare”, mai cu seamă că, cu puțin timp înainte, casa îi fusese percheziționată. După câteva luări de poziție, s-a trezit în 1941 cu interdicția de a mai publica. Considerat exponent al nazismului, la încheierea celui de-al Doilea Război Mondial, i s-a interzis din nou să publice. Abia când turbureala politică s-a domolit, a fost revalorificat drept ceea ce era în realitate: un excelent scriitor german. Cazul lui Ernst Junger seamănă cu cel al lui dirijorul Wilhelm Furtwengler care, deși intervenise pe lângă oficialitățile Reich-ului, a lui Goebbels personal, pentru salvarea unor mari muzicieni evrei, precum Bruno Walter sau Otto Klemperer, pentru că a continuat să dirijeze pe întreaga perioadă a celui de-al Treilea Reich, după război a fost considerat nazist. Lectura „Jurnalului parizian” al lui Junger, în care îl atacă frecvent pe Kniebolo, alias Hitler, arată orientarea politică a acestuia, iar notațiile zilnice, gradul înalt de cultură și imensa sensibilitate și înțelegere față de tot și toate din punct de vedere uman. (Ca formație, Junger era biolog).

Reacția autorităților naziste la răspândirea afișelor semnate de H. Mann și K. Kolwiz nu a întârziat: la 15 februarie 1933 ei au fost radiați din rândul membrilor Academiei. Mai rău încă, toți cei care erau considerați vinovați de alegerea lui H. Mann ca președinte al Academiei, au fost și ei dați afară. La fel s-a procedat și în cazul *Societății germane a oamenilor de litere*, singura și ultima citadelă de apărare a scriitorilor de stânga. În timpul unei reuniuni a comitetului director al acesteia, scriitorii pro-naziști i-au atacat virulent pe autorii de stânga, forțându-i în cele din urmă să demisioneze. După 15 zile de hărțuiri și atacuri agresive, „indezirabili” au fost epurați și din sindicatul scriitorilor, cum fusese până la 8 mai, acesta a devenit *Asociația scriitorilor Reich-ului*. Și aici, ca și la Academie, au dat năvală toți veleitarii și toate mediocritățile. În nici trei luni, naziștii reușiseră să „curețe” cultura, literatura și presa germană de stângiști, de evrei și de bolșevici.

A fi de stânga sub regimul nazist sau fascist nu însemna neapărat a fi comunist, ci, mai degrabă, a fi antinazist, acesta cumulând toate elementele negative în plan uman, cultural, social și politic. Nazism însemna rasism, antisemitism în forma cea mai gravă, antiumanism, tradiționalism retrograd, anticulturalism și orice altceva ce-l putea reduce pe „non arian” la sclavie și degradare. Nazism a însemnat și falsificarea istoriei prin

manipularea și siluirea datelor istorice și științifice. Așa zisa „tradiție” care stătea la baza ideologiei naziste, care avea drept scop cultul strămoșilor, era proptea fals-istorică menită să susțină presupusa și fantezista idee a rasei pure, ariene.

Umanitatea, indiferent de timp și modul în care a fost organizată, a avut permanent nevoie de ritualuri și ceremonii religioase, militare, civile. Regimurile totalitare au abuzat de ele, mai cu seamă de cele demonstrative care susțineau puterea politică și cultivau ideologia. Dacă până în secolul XX, ritualurile creștine ocupau un loc însemnat în viața societății, naziștii și comuniștii, atei declarați, le-au exclus. Ei au transformat, în schimb, ideologia lor grotescă într-o nouă religie ai căror zei și dumnezei - Lenin, Stalin, Hitler, Mussolini, Mao Tze Dong sau Kim Ir Sen - au avut parte de cel mai deșănțat cult. Numele lor deveniseră o mantră repetată până la absurd. Ritmul vieții era marcat de spectacole și ceremonii publice exagerate, cu defilări fastuoase, mitinguri de proporții monstruoase, întruniri și manifestări fel de fel în care numele conducătorului, totdeauna *mult iubit*, era clamat obsesiv. Masa umană era manipulată mecanic în spectacolele create pe stadioane, singurul loc care putea s-o mai încapă și care dădea măsura grandomaniei regimului. Nicio țară civilizată și democratică nu s-a dat vreodată la spectacole dezmațate precum cele organizate de sovietici întru „cinstirea” Tătucului, de chinezi întru adularea lui Mao, de Nord-coreeni pentru cei trei Kim: Kim Ir Sen, Kim Jong Il și Kim Jong Un. Cultul Ceaușeștilor s-a alimentat din toate acestea la un loc, dar cu mai puțin efect și credibilitate. Preparate din arsenalul propagandistic sovietic, ritualurile au căpătat un caracter și mai grotesc în nazism și fascism. Exemplul cel mai hidos și dureros în același timp a fost rugul cărților organizat în aparență de tineretul studentesc nazist, dar pus la punct scenografic și ca text de Goebbels care a girat politic și prin prezență fizică spectacolul. Pentru obținerea a maximum de efect, niciun amănunt nu a fost neglijat și asta pentru că el urma să fie apoteoza nazismului și să marcheze victoria noii orientări ideologice asupra culturii germane. În ce măsură organizarea atinsese perfecțiunea aproape robotică în cazul spectacolelor și ritualurilor naziste se poate vedea în filmele realizate pe viu de Leni Riefensthal cu ocazia celor mai importante evenimente politice - „Triumful voinței”, cu ocazia congresului NSDAP de la Nurenberg, din septembrie 1934, și „Olimpia”, film de propagandă realizat cu ocazia Olimpiadei de la Berlin din 1936. Cel puțin în „Triumful voinței” geometria robotică a manevrării masei umane a atins culmea.

Rugul cărților de la Berlin din 10 mai 1933, a fost minuțios și diabolic gândit. Este ciudat totuși că se vorbește numai despre autodaful de la Berlin atunci când, concomitent, au fost aprinse astfel de ruguri în toate centrele universitare germane. L. Richard relatează cum s-a scăpat de „otrava” iudeo-bolșevică la Frankfurt. Pentru transportul cărților, puse claie, a fost aleasă o căruță trasă de boi, condusă de comis-măcelari (!) ce purtau șorturile albe ale breslei. Imaginea, scrie L. Richard, era mai aproape de o procesiune de carnaval decât de incendiul expiatoriu. Rugul cărților de la Berlin nu a fost ceva spontan, pregătirea lui s-a făcut cu câteva săptămâni mai devreme - după unii istorici, trei săptămâni -, răgaz în care bibliotecarilor li s-a trasat sarcina să alcătuiască lista neagră a cărților de sacrificat. Nu au fost „curățate” doar bibliotecile publice, ci și cele particulare, care au fost jefuite fără drept de precheziție și fără milă (exact cum s-au petrecut lucrurile în timpul „revoluției culturale” în China!). Concomitent a fost dezlănțuită o campanie de

imixtiune politică, ridicându-se concomitent împotriva cenzurii și represiviunilor la care erau supuși scriitorii. Într-un raport, Heinrich Mann a ridicat în 1932 chestiunea naționalismului ca metodă inacceptabilă în critica literară. Prin poziția sa consecventă în această problemă, dar și prin alte luări de poziție, scriitorul a intrat în colimatorul zelatorilor regimului nazist - la acea dată Heinrich Mann fusese ales președinte al Academiei prusace de artă! Apariția afișelor din 5 ianuarie 1933, purtând semnătura sa alături de cea a graficienei Kathe Kolwiz, a pus capăt „răbdării” oficiale: prin ministrul Instrucțiunii publice din guvernul Prusiei, Rust, s-a cerut demisia semnatărilor protestului pe motiv că poziția lor o angaja și pe cea a Academiei, care, în caz contrar, ar fi urmat să fie desființată. Din respect pentru colegii lor, H. Mann și K. Kolwiz au demisionat și imediat a părăsit Academia și arhitectul Martin Wagner. În deruta creată, Academia a devenit o pradă pentru naziști. Un chestionar diabolic, prin care li se cerea membrilor rămași să răspundă doar prin „da” sau „nu” dacă sunt de acord cu noua politică culturală a Reich-ului, a stârnit indignarea și reacția de respingere a mai multor scriitori de vază, printre care și cea a lui Thomas Mann care a părăsit și el Academia. După faza „cu duhul

presă furibundă împotriva autorilor, începând cu scriitorii evrei și terminând cu cei ziși bolșevici. Cinismul celor care îi atacau pe scriitorii evrei a mers până acolo încât le-au cerut acestora să scrie în... ebraică, cu toții fiind în realitate doar scriitorii de limbă germană. După atâtea generații de când evreii așkenazimi, fugiți din Spania din cauza prigoanei dezlănțuite împotriva lor de Isabela Catolica la sfârșitul secolului al XV-lea, trăiau în Germania, limba ebraică și mai cu seamă scrierea ei fuseseră uitate. Limba germană pentru acești scriitori evrei era limba lor maternă.

Pentru un efect maxim s-a ales ca autodafeul să aibă loc noaptea, atunci când flăcările erau vizibile și spectacolul avea un impact mai puternic asupra privitorilor. Dacă aplicarea „soluției finale” în cazul operelor de artă din 1937 a avut loc în curtea cazarmii pompierilor din Koppenik Strasee, loc oarecum mai ferit, arderea cărților s-a făcut chiar în centrul Berlinului, în Piața Operei, azi Bebel Plats. O muzică de fanfară, sunând grotesc în mijlocul nopții de mai, asigura

tocmai își dădea duhul pe rug! -, în flăcări cu scrierile lui Ossietzky și Tucholsky. Carl Ossietzky a fost o permanentă spină iritativă pentru naziști. Jurnalist de stânga, redactor și apoi redactor-șef al publicației *Die Weltbühne*, a afișat de la bun început, încă din 1926, fără ocolișuri, orientarea lui de stânga și solidaritatea cu comuniștii, fără a fi însă comunist. Stânga lui, a lui Kurt Tucholsky, ca și a altor scriitori și jurnaliști însemna la acea dată opoziția față de național-socialism, față de otrava lui ideologică profund antiumană. Arestat de două ori, Ossietzky a fost desemnat de Comitetul Nobel drept câștigător al Premiului Nobel pentru pace pe anul 1935. Cum autoritățile naziste au refuzat premiul acordat rebelului jurnalist și l-au eliberat doar la presiunile Comitetului Nobel și a Ligii germane pentru drepturile omului; cum oficialitățile Reichului n-aveau nevoie de o propagandă negativă taman în preajma Jocurilor Olimpice din 1936, Ossietzky a fost pus în libertate, iar Comitetul Nobel i-a putut acorda, cu întârziere de un an, Premiul pentru pace pe 1935. Măcinat de boală și de

Hitler la putere și care, tot din ordinul lui, fuseseră lichidate un an mai târziu, la 30 iunie 1934, când a fost asasinat și conducătorul acestora, Ernst Rohm. Deocamdată ele au agrementat spectacolul cu o defilare și cu o impresionantă retragere cu torțe la miezul nopții. În urma lor, în mijlocul Pieței Operei a rămas să mai fumege o vreme cenușa a ceea ce însemnase adevărata cultură și literatură germană. Totul părea definitiv pierdut. Părea doar, pentru că în același an, 1933, cu ajutorul oamenilor de cultură și al emigrației germane, la Paris a fost refăcută biblioteca cărților arse, *Freiheitsbibliothek/Biblioteca libertății*. Ea a funcționat până în 1940 când, după ocuparea Parisului de către trupele germane, Gestapoul a confiscat-o și a distrus-o.

În martie 1995, la 62 de ani de la dramaticul eveniment, pe locul în care a avut loc rugul cărților a fost inaugurat un ciudat monument... subteran intitulat „*Versunkene Bibliothek*”/Biblioteca scufundată. Sub o placă de sticlă pot fi văzute rafturile goale ale unei biblioteci. Rafturile au fost făcute din lemn de stejar. Cheia semnificației straniului monument este cuvântul „Buch” care în limba germană înseamnă deopotrivă *stejar* (vezi Buchenwald care înseamnă pădure de stejari), dar și *carte*. Pe de altă parte, *versunken* cu varianta *versinken* are și el dublu sens: înseamnă scufundat, dar și a pune pe gânduri. Oricum am lua-o, rostul monumentului subteran din Bebel Plats este de a trimite gândul și a păstra amintirea tragicului rug al cărților din 10 mai 1933, de a avertiza și pune pe gânduri privitorul cu privire la destinul spiritului uman exprimat prin forma sa cea mai înaltă, cartea. Scrierea ce îl ridică pe om deasupra animalicului și a instinctului.

Cu toată demonstrația de forță împotriva culturii, Goebbels nu rezolvase integral problema, rămăsese în aer chestiunea editurilor care până în acel moment hotărâu singure asupra portofoliului titlurilor de cărți ce urmau a fi tipărite. Iar în Germania existau numeroase edituri, mai mari sau mai mici, care își aveau propriul program de tipărituri. Printr-o ordonanță din aprilie 1935 dată de Camera de cultură s-a dat drept de control nu doar asupra bibliotecilor, ci și asupra librăriilor și editurilor. În același timp s-a pus la dispoziția acestora o listă a operelor literare interzise. Cu toate acestea, numeroase cărți ce figurau pe lista neagră au continuat să fie imprimate și să circule pe sub mână spre exasperarea autorităților naziste care, în 1937 au constatat că cel puțin jumătate din cărțile incriminate au scăpat vânătorii organizate împotriva lor. S-a încercat atunci o altă metodă: atacul împotriva criticii literare. În congresul criticii ținut în 1935 a fost atins absurdul: noua critică musai să critice... critica literară anterioară. Ca să pună punct situației, printr-o ordonanță emanată de la ministerul Informației și Propagandei, de la Goebbels personal, s-a luat *decizia suspendării vechii critici literare și artistice*, cu alte cuvinte *a fost suspendată însăși critica*. Când în 1936, lui Thomas Mann i-a fost retras titlul de *doctor honoris causa* al universității din Bonn, scriitorul a replicat, acuzând că scopul național-socialiștilor era „să facă din nemți un popor docil, lipsit de orice simț critic, orb și fanatic”. Și parcă pentru a confirma adevărul spuselor lui Thomas Mann, un oarecare Schwarz van Berk, redactor șef al jurnalului nazist *Angriff/Atac*, recunoștea că presa *nu trebuie să se adreseze inteligenței cititorilor sau să le dea de gândit, ci să-i... seducă*. (apud L. Richard) „Nu este exact (ce se crede, n.n.) cum că poporul ar vrea să știe tot. Numai intelectualii sunt curioși. Cât despre popor, el vrea ceva cu totul diferit: vrea să creadă și să fie guvernat”, scria van Berk. Prea curioșii intelectuali au continuat să fie vânați până la sfârșitul apocaliptic al celui de-al Treilea Reich. Cazul lui Wolfgang Borchert, autorul „Păpădiei” este emblematic în acest sens. Și câți alți scriitori ca el.

(va urma)

Fragment din volumul în pregătire,
„Arta sub semnul svasticii”

fondul sonor al ritualului de exorcizare a literaturii „străine de spiritul pur german”. Tineri studenți naziști făceau oficialul de crainici. Înaintând cu vrafal de cărți în brațe, clamau retoric motivul pentru care autorul era condamnat. S-a început bineînțeles cu clasicul comunismului, Marx și cu „trădătorul” Troțki: „contra luptei de clasă și a materialismului”, și harști cu „Capitalul” în foc. La auzul veștii că Troțki, pe urma căruia pusese asasini de ani de zile, dar fără succes, era condamnat la Berlin, Stalin trebuie să fi exultat de plăcere. „Împotriva decadenței și decăderii morale” - în foc și cu cărțile lui Heinrich Mann, Ernst Glaser și Erich Kastner. I-a venit rândul și lui Sigmund Freud: „împotriva exagerării dăunătoare a vieții instinctive, pentru noblețea sufletului omenesc” (sic!). Jurnaliștii Georg Bernhard și Theodor Wolf, incozomi prin articolele lor „de factură demagogico-iudaică”, au plătit și ei obol rugului. Pentru „trădarea literară față de soldatul Marelui Război”, bla, bla, bla, romanul „Pe frontul de vest nimic nou”, al scriitorului Erich Maria Remarque a fost și el înghițit de iadul de foc. „Contra coruperii limbii germane! Pentru cultivarea acestui patrimoniu prețios”, zvârrr în flăcări și cu scrierile lui Alfred Kerr. Paradoxul face ca taman în acel moment să fie arse pe rug cărțile autorilor ce cultivaseră adevărata limbă germană. Vânat de cenzura nazistă și urmărit de organele represive pentru luările sale de poziție împotriva nazismului, scrierile lui Carl Ossietzky nu puteau lipsi de pe rug. Arestat ostentativ chiar în noaptea incendierii Reichstagului, el a fost trimis la închisoarea din Spandau unde erau deținuți și alți scriitori, incozomi în viziunea Noului Ordin. „Contra insolenței și aroganței. Din respect pentru nemuritorul spirit german” - care

suferințele fizice și psihice îndurate, Ossietzky a murit în 1938. Pe banii ce i se cuveneau pentru premiul Nobel a pus laba regimul nazist.

În frenetica lor ticăloșie, studenții naziști au aruncat în foc și scrierile unor poeți și scriitori mai vechi. Ale lui Heinrich Heine, care vizionar, prevăzuse încă din 1823, ce urma să se întâmple în Germania: „*Acolo unde sunt arse cărți, curând vor fi arși și oamenii*”.

După înlăturarea căpeteniilor naziste de la Posen/Poznan din 1942, când s-a luat hotărârea „soluției finale” pentru lichidarea evreilor, țiganilor, polonezilor, rușilor și a altor neamuri considerate inferioare, au intrat în funcție crematoriile de la Auschwitz, Birkenau, Buchenwald, Mauthausen, Bergen-Belsen. Acțiunea de purificare etnică o continua pe cea culturală. În ce-l privea pe Heine, regimul nazist a mai avut încă vreo câteva idei precum interzicerea studierii lui în universități, anularea calității sale de autor a celebrei „Lorelei”, considerată pe vremea celui de-Al Treilea Reich un lid de factură populară cu autor necunoscut. Cu ocazia festivalului romantic din 1937 la un concert au fost interpretate trei liduri pe texte de Heine, fără a-i fi pomenit numele. De fapt, dacă se judecă lucrurile corect până la capăt, sub regimul nazist Heine a ieșit învingător: prea celebre, lidurile la baza cărora au stat poemele sale, nu puteau fi eliminate din muzica germană; neavând cum să procedeze, naziștii s-au văzut nevoiți să-i șteargă doar numele. Care, oricum și orice s-ar fi făcut era fixat în memoria poporului german de peste o sută de ani.

În acțiunea criminală de la Berlin, din 10 mai 1933, pentru întărirea efectului de putere și teroare au fost implicate și temute trupe SA/Secțiunea de asalt care îl aduseseră pe

În acțiunea criminală de la Berlin, din 10 mai 1933, pentru întărirea efectului de putere și teroare au fost implicate și temute trupe SA/Secțiunea de asalt care îl aduseseră pe Hitler la putere și care, tot din ordinul lui, fuseseră lichidate un an mai târziu, la 30 iunie 1934, când a fost asasinat și conducătorul acestora, Ernst Rohm.

Știri de la Centrul Cultural Pitești

■ Centrul Cultural Pitești a organizat în Sala Ars Nova, ediția din luna iunie a Cenușului „Armonii Carpatine”. Evenimentul, coordonat de redactorul-șef al revistei Carpatice, scriitorul-inginer Nicolae Cosmescu a cuprins o lectură publică din cele

Simpozionul despre spiritualitatea budistă, susținut de călugărul tibetan Geshe Lharampa Dondrup Tsering

mai noi creații, oferită de membri și simpatizanți ai Ligii Scriitorilor Români Filiala Argeș. Marina Pantazi, studentă la Litere în cadrul Universității Pitești a citit poezii, medicul-poet Constantin Teodor Craifaleanu a susținut un recital liric în nota-i specială, Natașa Cârstea, elevă la Cercul de creație coordonat de profesoara Simona Marineață din cadrul Palatului Copiilor din Pitești și-a prezentat versurile măiestrite, iar publicistul Gheorghe Mohor a citit articolul pe care l-a scris în memoria Luceafărului poeziei românești. Marius Ionescu și Denisa Coroja, studenți la Litere în cadrul Universității Pitești și-au citit cele mai recente versuri, poetul-inginer Nicolae Braniște a susținut o nouă salbă de poeme, iar medicul-poet Adrian Mitroi, recent ales președintele Ligii Scriitorilor Români, Filiala Argeș a încântat auditoriul cu spumoasele și surprinzătoarele sale creații literare.

„Migrația, Fenomen Socio-Economic și Istoric”

■ Centrul Cultural Pitești a organizat simpozionul cu tema „O istorie culturală a mâinilor în Occidentul Medieval”, în cadrul proiectului cultural-educativ, sub genericul „Istorie și istorii cu Marin Toma”. Dezbateră, susținută de istoricul Marin Toma, secretar de redacție al revistei-document Restituiri Pitești a captivat auditoriul cu abordări interesante. „Trăim într-o civilizație a scrisului; scriem chiar mai mult decât este necesar; tindem să dăm o mai mare valoare documentului scris, întrucât cultura scrisului a evoluat mult, și trăim cu impresia că dominantă este comunicarea verbală. Nu suntem însă atenți la comunicarea non-verbală, care are simbolismul ei. Gesturile care ne apropie, ne dau apartenență la un grup, sunt elemente specifice unor popoare. Gesturile sunt cumva opuse rațiunii, unele persoane care gesticulează prea mult par haotice, dar sunt și

o serie de gesturi pe care le fac doar elitele”, a precizat istoricul Marin Toma.

■ Școala Gimnazială “Nicolae Simonide”, Inspectoratul Școlar Județean Argeș și Centrul Cultural Pitești au organizat în Sala Ars Nova, de la Casa Cărții, Festivalul-concurs, sub genericul “Primii Artiști”. Manifestarea, aflată la a șasea ediție și coordonată de profesoara-poetă Allora Albulescu a fost susținută de elevi de la clasele 0 – 5, din cadrul Școlii “Nicolae Simonide”. Copiii au participat la probe la mai multe secțiuni: scenetă, poezie, muzică vocală, muzică instrumentală, dans popular. Festivitatea de premiere va avea loc după începerea noului an școlar.

■ Centrul Cultural Pitești și Asociația „Eurosenior” a Pensionarilor și Expropriaților din România au organizat în Sala Ars Nova, spectacolul muzical-literar, sub genericul „Primim Sânzienele cu Cântec”. Evenimentul, coordonat de președintele Florica Bratu a fost susținut de Ansamblul Folcloric „Doruri Argeșene”, din cadrul asociației. Îmbrăcați în frumoase costume populare, artiștii au interpretat atât individual cât și în grup cântece populare, melodii de suflut, romanțe, iar cei care au chemarea scrisului și-au prezentat creațiile literare. Manifestarea a stat sub semnul Sânzienelor, sărbătoare tradițională, marcată pe data de 24 iunie, având conotații magice, o sărbătoare a iubirii și fertilității.

■ Centrul Cultural Pitești a organizat în Piața Primăriei, spectacolul muzical-literar-artistic, sub genericul „Fantezii de Cireșar”, susținut de Trupa de teatru „Robertto”. La eveniment și-au dat concursul copii și tineri, care urmează cursul de actorie, desfășurat de artistul Robert Chelmuș, în cadrul instituției. Talentații artiști, care constituie de altfel și Trupa de teatru „Robertto” și-au încântat admiratorii, dar și publicul de ocazie, cu piese de muzică ușoară, populară, instrumentală și din repertoriul internațional, scenete, poezii și fabule, pe care le-au exersat la orele de curs. Iar coordonatorul lor, inimosul Robert Chelmuș a oferit la rându-i, un recital de muzică ușoară, pe care l-a dedicat iubitorilor genului.

■ Centrul Cultural Pitești a organizat în Sala Ars Nova, lansarea noului număr al revistei „Carpatice”, publicație trimestrială a Ligii Scriitorilor din România și de Expresie Română de Pretutindenii Filiala Argeș. Evenimentul editorial, moderat de redactorul-șef al revistei „Carpatice”, scriitorul-inginer Nicolae Cosmescu a cuprins o lectură din propriile creații, susținută de membri și simpatizanți ai ligii. Jurnalista și traducătoarea Dorina Mihai Moise a citit câteva poeme, la fel și profesorul Mihai Moise; eleva Natașa Cârstea de la Palatul Copiilor din Pitești, studentele la Litere Denisa Coroja și Marina Georgiana Pantazi au delectat audiența cu versurile lor de factură modernă, publicistul Gheorghe

„Fantezii de Cireșar”

Mohor și-a prezentat un articol de analiză literară, iar studentul Marius Ionescu de la Universitatea Pitești a citit o poezie și a interpretat o melodie la chitară. Redactorul-șef al revistei „Carpatice”, scriitorul Nicolae Cosmescu a prezentat conținutul noului număr al publicației, medicul-poet Constantin Teodor Craifaleanu a ales să citească un poem semnat de Adrian Mitroi, scriitorul Ion Dincă a citit una dintre spumoasele sale proze, iar noul președinte ales al Ligii Scriitorilor din România și de Expresie Română de Pretutindenii Filiala Argeș, medicul-poet Adrian Mitroi i-a încântat pe cei prezenți cu noile sale creații literare.

■ Centrul Cultural Pitești a organizat în Sala Ars Nova, în intervalul 23 - 25 iunie, un simpozion despre spiritualitatea budistă, susținut de călugărul tibetan Geshe Lharampa Dondrup Tsering, precum și prezentarea cărții cu titlul „Cum să fii propriul tău terapeut” de Robina Courtin. Evenimentul a fost moderat de Alexandra Grigorescu, coordonatorul Grupului de Studiu Budist „Tara Albă” al Fundației pentru Păstrarea Tradiției Mahayana. Distinsul invitat le-a vorbit celor prezenți despre cultura, civilizația și tradițiile tibetane, cu accent pe credința și practicile budiste și învățăturile liderului spiritual al Tibetului, Dalai Lama. „Ne eliberăm de probleme, boli și alte suferințe doar prin detașare iar de mânie, scăpăm prin educație și aprofundarea cunoașterii de sine”, este mesajul distinsului oaspete din fascinantul Tibet, ținut supranumit Acoperișul Lumii.

■ Centrul Cultural Pitești și Asociația Solidaritatea Umană Nova au organizat masa rotundă cu tema „Migrația, Fenomen Socio-Economic și Istoric”, prin Grupul de lucru „Inițiativa Integrare prin Solidaritate”. La evenimentul coordonat de președintele asociației, col.(r) Nicolae Jianu au participat reprezentanți ai Universității Pitești, Universității Constantin Brâncoveanu, Serviciului Imigrări Argeș, Inspectoratului Școlar Județean Argeș, Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Argeș, Agenției Județene de Ocupare a Forței de Muncă Argeș, cetățeni din Republica Moldova, Federația Rusă, Maroc și Indonezia. „Noi suntem suma tuturor civilizațiilor care au trecut prin istorie. Nu putem vorbi despre evoluție istorică în ultimii 5, 6 mii de ani fără a face referire la migrație, civilizațiile și culturile de azi n-ar exista fără fenomenul migrației, iar când vorbim de migrație, vorbim de migrația populațiilor și nu a popoarelor. Prin urmare, trebuie să fim conștienți de beneficiile migrației, prin prisma unor exemple de oameni, care au contribuit de-a lungul timpului, la progresul ținutului românesc: Antim Ivireanul, Mavrocordății, domniile fanariote, care trebuie reconsiderate pentru elevarea culturală, iar, în zilele noastre, Raed Arafat, cel care a creat SMURD-ul în România”, au susținut vorbitorii.

■ Centrul Cultural Pitești a organizat în Sala Simpozion, manifestarea sub genericul „Ora de Poezie”, susținută de Clubul „Cafeneaua literară”, înființat în urmă cu 13 ani, odată cu apariția revistei „Cafeneaua literară”, publicație lunară de literatură, editată de instituție. Evenimentul a cuprins o lectură din creații proprii și din literatura universală, oferită de directorul revistei „Cafeneaua literară”, poetul Virgil Diaconu, poetele Denisa Popescu, Liliana Rus și profesorul-scriitor Lucian Costache. „Ora de Poezie” s-a dovedit o încântare pentru participanții însetați de versuri de calitate, cu mesaje subtile și vibrație specială.

CARMEN ELENA SALUB

POPA IONEL

Ioan Popescu, „popa Ionel” cum era cunoscut și cum a rămas în memoria locuitorilor de pe valea Cărcinului, s-a născut la 29 septembrie 1896 în satul Căndești-Deal, ca fiu al lui Nicolae Stan Popescu și al Paraschivei, născută Cercel, din comuna Dobrești.

A rămas, până la mutarea la cele veșnice, preot în Dobrești, profund implicat însă în viața socială și artistică a colectivității: a înființat Căminul Cultural, a cărui impunătoare clădire domină și astăzi centrul satului, s-a aflat printre cei care au înființat băncile populare „Dorința” și „Înfrățirea”, a condus cooperativele de producție și consum „Biruința” (1909) și „Treimea” (1923), a căror fuziune a realizat-o în 1929, a organizat corul „Vraja” (laureat, printre altele, al unui concurs organizat la Arenele

Romane în anul 1939) și fanfara, a inițiat o școală țărănească în care tehnicienii agricoli predau lecții sătenilor, a scris versuri pe teme politice, pe unele dintre ele publicându-le, sub semnătura **Ionel de la Muscel**, în ziarele „Țărănismul” și „Aurora”. Cele mai multe dintre poeziile sale au rămas însă nepublicate, așa cum au rămas și amintirile sale (însemnările referitoare la personalitatea lui Ion Mihalache, cu care se înrudea și al cărui colaborator apropiat a fost, au apărut în revista „Historia”, iar alte câteva texte, în revistele „Pro Saeculum” și „Vatra veche” prin 2010).

După ce ultimii ani de viață i-a petrecut în întunericul nevederii, s-a mutat la cele cerești la 27 noiembrie 1987, iar trupul i-a fost înmormântat lângă zidul bisericii din Dobrești.

A rămas, până la mutarea la cele veșnice, preot în Dobrești, profund implicat însă în viața socială și artistică a colectivității: a înființat Căminul Cultural, a cărui impunătoare clădire domină și astăzi centrul satului, s-a aflat printre cei care au înființat băncile populare „Dorința” și „Înfrățirea”

...

Nota redacției:
O revistă are, în mod logic, un program estetic propriu. În schimb tendința scriitorilor actuali – incitați de tehnica ultramodernă – este să trimită același text la cât mai multe publicații. Ceea ce nivelează peisajul revuistic până la omogenizarea totală. De aceea, îi anunțăm pe colaboratorii noștri că **Argeș nu publică decât texte originale, care nu au apărut inițial în volume, reviste etc., iar textele nu le primește decât în format electronic, cu diacritice.**

Număr ilustrat cu artă antinazistă.

actualitate

Prin anii 1976-77, se apucă să întocmească **Legendele satului Dobrești**, o culegere de legende în versuri (despre geneza satului, despre unele întâmplări din vechime, altele explicând o serie de toponime locale), pentru a căror scriere valorifică vechi documente, amintirile transmise din generație în generație, volumul (ce încă își așteaptă editorul) având, după cum susține autorul lui, „o importantă valoare didactică și etică”.

Iată, de pildă, legenda **După documente**, la finele căreia se află un post scriptum ce indică sursa de inspirație:

DUPĂ DOCUMENTE

Cu sute de ani în urmă, năvăleau tătarii-n țară; Până când Domnul cu oastea s-alerge, să-i dea afară,

Jefuiau satele țării de vite și de bucate
Și fugeau peste hotare luând robi și prăzile toate...

Pân' la Priboieni sosise, într-un an, un pâl, tâlharii,

Când la noi sosise vestea: vin tătarii!... vin tătarii!...

Repede, flăcăul Cârstea, din Dobrești cel mai voinic,

Căruia nu-i era frică nici de urs, nici de nimic,
Le strigă: adunați totul, nici vite să nu rămână
Și fugi înspre Fureasca, cât mai mult pe loc să-i țină...

Avea arcul cu săgeți. Se urcă într-un stejar,
Urmărind lungul șoselei, cu ochi ageri, plini de jar...

Iată, se ivește-o ceată... El ochi pe cel din cap,
Ce se prăvăli-n țărăna, cum ar cade un copac!...

Ca trăsniți din cer, tătarii au rămas într-o mirare,
Neștiind moartea de unde îi pândește să-i omoare...

„Dați-vă 'napoi, le strigă unul mai bătrân, din ei,

Căci în stejar se ascunde un ghiaur din cei mișei...

Las' să tragă el săgeți până când le-o termina;
Ne-om sui la el cu suliți, l-om da jos și l-om lua..."

Cârstea încă mai ucise trei cai și doi călăreți,
Dar, în curând se opri, că nu mai avea săgeți.

Se suiă doi la dânsul, cu lungi suliți l-au împins,

L-au rănit și, doborându-l, l-au luat cu dânsii prins!...

„Asta Hanului să-l ducem; numai el să hotărăscă,

După ce ne-a ucis oameni, cu ce moarte să plătească!..."

Hanul însă cum îl vede pe acest mândru flăcău,

Hotărî ca omul ăsta să rămână robul său...

Și-a robit, acolo, Cârstea, patru ani la munca grea,

Că sta Hanul să se mire pentru vrednica sa...;

Iată însă că și Hanul a rămas înduioșat,
Când pe fiul său, din valuri, de la moarte l-a salvat:

„- Spune-mi, Cârstea, o dorință, că vreau să te răsplătesc..."

„- Libertate vreau, stăpâne”. „- Libertate-ți dăruiesc,

Dar rămâi cu noi, aicea... Te fac căpitan de oști;

Să nu te mai duci în țară, cai tăi sunt săraci și prost..."

„- Săraci sunt, dar sunt cinstiți și trăiesc din munca lor;

Nu s-au lăcomit vreodată la ce e-al străinilor;

Nu vreau să jefuiesc p-alții și-așa să mă-mbogățesc;

Vreau să-mi apar țărișoara și neamul meu românesc.

Dacă voi aveți puteri, dacă voi sunteți bogați,
Ce cătați să jefuiți munca bietilor săraci?

Ai mei muncesc greu pământul și duc viața-n sărăcie...

Lasă-mă să duc cu dânsii viața care-mi place mie!"

Vești vesele și triste...

(urmăre din p. 32)

fapt, miza tuturor e să vândă fierul vechi, conținut în megastructurile de la suprafață, geambașilor țigani, să facă cu ei parte dreaptă, egală fiecare și să trăiască precum frații.... Așa cum prevede directiva europeană, nu-i așa? Școlile lor rurale au gazon sintetic pe terenuri de fotbal, baschet, handball și volei plus instalații de nocturnă. La întâlnirea noastră cu copiii, desfășurată într-o sală de sport (care avea pe pereți fotografii foarte mari cu sportivi polonezi faimoși, foști elevi ai școlii) am fost întrebat dacă-mi place Polonia. „Iubesc Polonia dar îl urăsc pe Levandowski! E frumos din partea lui să ne dea cinci goluri în doar două meciuri?” Copiii au râs. Când am fost la Cracovia și voiam să văd totul mi-am luat un energizant marca „Levandowski” și o apă cu vitamine „4 more/ The best trainers recomanded”. Cine era antrenorul faimos care o recomanda? „Adam Nawalka, antrenorul naționalei poloneze”, cel care are un salariu mai mic decât neamțul Daum și rezultate mărețe!

Nici aici n-am fost primii. Skuba a fost primul șef de stat ieșit dintr-o cizmărie

Cracovia e un oraș frumos care își vinde foarte bine poveștile de odinioară. Cea mai cunoscută e, desigur, cea a balaurului cu șapte capete,

devenit simbolul orașului. Se zice că pe vremea regelui Krak, dispăreau turme întregi de oi de pe malurile Vistulei. Un hoinar a ajuns, într-o bună zi, în preajma unei peșteri. Acolo a văzut, tolănit cu burta la soare, un balaur uriaș cu solzi galben-verzui. Își făcea siesta și scoate, din timp în timp, niște flăcări pe nări. Flăcăul o rupse la fugă și dădu de veste regelui Krak care a hotărât, imediat, că-și va da fata și jumătate de împărăție celui care va răpune balaurul. S-au încumetat să meargă la luptă cei mai de seamă cavaleri din regat. (Dar, vai, cu toții s-au cam făcut de rahat...) În pană de cavaleri, regele a acceptat ca și un biet cizmar să-și încerce norocul. Tânărul a cerut un berbec, i-a scos măruntaiele, a pus în locul lor sulf și smoală și i-a cusut burta la loc. A pus berbecul, în chip de mic dejun (suedez), la gura peșterii. Balaurul l-a înghițit pe dată și i s-a făcut o sete grozavă. A alergat la Vistula și a sorbit atâta apă că i-a crăpat burta. Krak s-a ținut de cuvânt. Cizmarul Skuba a primit-o-n dar pe frumoasa Wanda și jumătatea de împărăție. Regele Krak s-a mulțumit ca, după moarte, să dea numele orașului. Bronislaw Chomy a sculptat, în 1972, un balaur de metal, amplasat chiar la intrarea în castelul Wawel. Are șapte capete dar pe unul din ele, capul central, suflă, la câteva minute odată, foc pe nări. Copiii se bucură și aplaudă minunea. Mai țineți minte, români, o întrebare din epoca de aur: „Ce-i mai mică și mai mică decât puța de furnică?” Răspunsul exact era: „Flacăra de la aragazul din bucătărie”. Ei, bine, balaurul lor a ars gazul cu folos și pe vremea comuniștilor și îl arde și acum. Iar turiștii curg gărlă...

Concluzia? Și azi situația noastră e tristă și amară/ Dragonul lor scoate flăcări mari pe nară/ Balaurul nostru zace uitat pe-o etajeră/ Nici nu trăiește și nici nu prosperă...

Revista **ARGES** poate fi procurată și prin comandă directă la sediul, cu plata ramburs, cheltuielile de expediție fiind suportate de către expeditor.

IMPORTANT! Vă puteți abona pentru anul 2016, costul abonamentului fiind de 42 lei/an.

Plata se face prin mandat postal pe numele CRISTINA LINTESCU, Centrul Cultural Pitești, Casa Cărții, Pitești, O.P. 1, cod 110013. Tel./fax: 0248/219976.

ARGES

- Revistă lunară de cultură
- Apare sub egida Consiliului Local, a Primăriei Pitești și a Uniunii Scriitorilor din România
- Editată de Centrul Cultural Pitești
- Membră ARIEL

Senior editor:
CALINIC,

Arhiepiscop al Argeșului și Muscelului
Redactor-șef: **DUMITRU AUGUSTIN DOMAN**

(augustindoman@yahoo.com,

http://www.blogdoman.blogspot.com)

Consilieri editoriali:

NICOLAE OPREA, MARIN IONIȚĂ
Redactori: **MARIANA ȘENILĂ-VASILIU,**
MIRCEA BÂRSILĂ, AUREL SIBICEANU

Tehnoredactor: **SIMONA FUSARU**

Redacția:
Pitești,
Casa Cărții,
Centrul Cultural Pitești;
http:
www.centrul-cultural-pitesti.ro;
tel./fax: 0248/219976
ISSN: 1221-2350
Tiparul executat la SC Argeșul liber SA

ARG PRESS

Fiecare autor care semnează în revista **ARGES** răspunde moral și juridic de conținutul afirmațiilor sale. Textele și fotografiile aduse în redacție nu se înapoiază.